

Практична психосоматика: діагностичні шкали. Навчальний посібник / За заг. ред. О.С. Чабана, О.О. Хаустової. — 3-тє видання, виправлене і доповнене. — К.: Видавничий дїм Медкнига, 2021. — 200 с.
ISBN 978-966-1597-87-6

*Установа-розробник: Вінницький національний медичний університет
ім. М.І. Пирогова*

*Установа-співвиконавець: Вінницький обласний клінічний високоспеціалізований
ендокринологічний центр*

*Методичні рекомендації рекомендовані до друку вченою радою Вінницького
національного медичного університету ім. М.І. Пирогова*

(протокол № 3 від 25 жовтня 2018 р.)

Рецензенти:

Пшук Наталія Григорівна, д.мед.н., професорка, завідувачка кафедри медичної психології та психіатрії з курсом післядипломної освіти Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова

Пріб Гліб Анатолійович, д.мед.н., професор, завідувач кафедри психології та соціальної роботи Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України

У третій, оновленій та доповненій редакції навчального посібника з позиції психосоматичної медицини представлено діагностичні підходи до курації пацієнтів загальносоматичної та психіатричної практики в умовах сучасного агресивного соціуму. Проаналізовано проблеми гіподіагностики психічних розладів у пацієнтів соматичної практики, особливо за наявності одного або кількох хронічних неінфекційних захворювань. Наведено та пояснено представленість психосоматичних розладів у класифікаціях МКХ-10, DSM 5 та МКХ-11. Описані методи обстеження психосоматичного пацієнта, що дозволяють визначити його схильність до розвитку психосоматичного розладу, верифікувати наявність та ступінь виразності тривоги, ПТСР, депресії, суїцидальних тенденцій, безсоння, болю, втоми, когнітивного дефіциту, порушень міжособистісних відносин тощо. Представлено також оцінку життєстійкості та потреб у реабілітації; надано шкали для визначення тривоги та депресії в постінсультних пацієнтів із вадами комунікації. Представлено методи визначення якості життя психосоматичних пацієнтів, у тому числі, розроблені авторами посібника. Окремий підрозділ присвячено діагностиці синдрому емоційного вигоряння. Наведені матеріали дозволяють провести всебічну оцінку основних психопатологічних феноменів задля обґрунтованої подальшої розробки стратегії і тактики комплексної терапії

ЗМІСТ

ЗМІСТ

Психосоматичний підхід до курації пацієнтів як відповідь на цивілізаційний дрейф.....	6
Проблеми гіподіагностики психічних розладів у пацієнтів первинної медичної мережі.....	9

Алгоритм діагностики психологічних і психічних розладів	13
Психосоматичні розлади в МКХ-10.....	14
Психосоматичні розлади в DSM-5.....	15
Психосоматичні розлади в МКХ-11.....	17
Діагностичні методики	20
Скринінгові анкети	20
Анкета вивчення факторів, які призвели до проблем здоров'я.....	20
Соціальна ситуація у зв'язку з проблемою здоров'я.....	21
Модальний аналіз існуючих проблем пацієнта з психосоматичними проблемами.....	22
Моменти життєвої історії, які підлягають додатковому аналізу.....	23
Анкета для виявлення психосоматичних розладів (для дорослих).....	24
Шкала самооцінки депресії.....	25
Шкала самооцінки тривоги.....	26
Діагностика соматизації психічних порушень	27
Самоопитувальник стану здоров'я пацієнта PHQ — Patient Health Questionnaire (PHQ).....	27
Чотирьохвимірний анкета симптомів (4DSQ) — The Four-Dimensional Symptom Questionnaire (4DSQ).....	32
Шкала соматичних симптомів — Somatic Symptom Scale — 8 (SSS-8).....	34
Діагностика депресії	36
Шкала депресії А. Бека.....	37
Шкала депресії PHQ-9.....	40
Шкала депресії Гамільтона — Hamilton Depression Rating Scale (HAM-D).....	43
Шкала депресії Монтгомері – Асберг — Montgomery-Asberg Depression Rating Scale (MADRS).....	48
Шкала оцінки когнітивних функцій при депресії (Perceived Deficits Questionnaire — PDQ-5).....	52
Колумбійська шкала тяжкості суїцидальних намірів — Columbia Suicide Severity Rating Scale (C-SSRS).....	53
Діагностика депресії в пацієнтів із вадами комунікації	61
Шкала оцінки афазичної депресії (ADRS).....	61
Шкала післяінсультної афазичної депресії (SADQ-H10).....	63
Шкала інтенсивності депресії з колами (DISCs).....	64
Діагностика тривоги	66
Госпітальна шкала тривоги і депресії — Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS).....	67
Опитувальник для визначення генералізованого тривожного розладу (GAD-7).....	70
Шкала тривоги Гамільтона — Hamilton Anxiety Scale (HAM-A).....	72
Шкала реактивної і особистісної тривоги Спілбергера-Ханіна — State-Trait Anxiety Inventory (STAI).....	74
Виявлення рівня тривожності в підлітків.....	77
Діагностика тривоги в пацієнтів із вадами комунікації	82
Шкала оцінки поведінки внаслідок тривоги (BOA).....	82
Діагностика посттравматичного стресового розладу	83
Перелік симптомів ПТСР (PTSD checklist for DSM-5, PCL-5).....	85
Шкала для клінічної діагностики ПТСР (Clinical-administered PTSD Scale — CAPS).....	88
Контрольний перелік життєвих подій (Life Events Checklist for DSM-5, LEC-5)....	105
Шкала оцінки впливу травматичної події (Impact of Event Scale Revised, IES-R).....	107
Діагностика безсоння	110

Пітсбурзький опитувальник якості сну — Pittsburgh Sleep Quality Index (PSQI).....	111
Шкала сонливості Епворта — Epworth Sleepiness Scale (ESS).....	115
Анкета скринінгу апное уві сні.....	116
Діагностика болю	117
Візуально-аналогова шкала болю (ВАШ) — Visual Analogue Scale (VAS).....	118
Больовий опитувальник Мак-Гілла — The McGill Pain Questionnaire.....	119
Багатофакторний опитувальник болю WHYMPI.....	120
Шкала катастрофізації хронічного болю — Pain Catastrophising Scale (PCS).....	124
Шкала SPAASMS.....	125
Оцінка DIRE.....	126
Діагностика когнітивного дефіциту	129
Коротке дослідження психічного стану — Mini-Mental State Examination (MMSE).....	130
Монреальська шкала когнітивної оцінки MOCA — Montreal Cognitive Assessment.....	132
Тест малювання годинника.....	139
Батарея лобної дисфункції.....	140
Шкала ішемії Хачинського.....	142
Опитувальник нейроповедінкових симптомів (Neurobehavioral Symptom Inventory, NSI).....	143
Клінічна рейтингова шкала деменції — Clinical Dementia Rating scale (CDR), Morris, 1993.....	145
Визначення ефективності терапії	147
Шкала оцінки рівня якості життя.....	147
Опитувальник неспецифічної якості життя (MOS SF-36).....	149
Шкала якості життя SF-36.....	151
CGI-S — загальне клінічне враження — шкала тяжкості.....	155
CGI-I — загальне клінічне враження — шкала покращення.....	155
Діагностичні шкали в реабілітації	156
Оцінка потреб пацієнта в реабілітації.....	156
Анкета для самозвіту пацієнта за шкалою функціонального стану Post-COVID-19.....	157
Оцінка втоми та втомлюваності.....	158
Шкала тяжкості втоми (FSS).....	158
Візуально-аналогова шкала втоми.....	159
Опитувальник Profile of Mood States.....	159
Тест життєстійкості (Hardiness Survey).....	159
Діагностика міжособистісних відносин	164
Шкала труднощів емоційної регуляції DERS.....	164
Опитувальник щодо прихильності дорослих (Adult Attachment Interview, AAI).....	167
Діагностика синдрому професійного вигорання	177
Опитувальник щодо рівня професійного вигорання Маслач – Джексон (MBI).....	177
Методика «Діагностика рівня емоційного вигорання» В.В. Бойка (модифікація Ільїна).....	180
Опитувальник Q12 Геллапа.....	182
Перелік умовних скорочень	184
Список використаної літератури	185